

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника Математика 6, уџбеник за шести разред основне школе, на хрватском језику, аутора др Синише Јешића, Јасне Благојевић и Александре Росић, издавача Герундијум д.о.о. Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник Matematika 6, za šesti razred osnovne škole, превод Уџбеника истих аутора, издатог на српском језику, издавача Герундијум д.о.о. Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00052/2019-07.

Уџбеник обухвата седам тематских целина: Цели бројеви, Троугао – први део, Рационални бројеви – први део, Троугао – други део, Рационални бројеви – други део, Четвороугао, Површина четвороугла и троугла.

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 –Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

- у предговору (Predgovor) треба исправити следеће реченице:
  - Прву реченицу у првом пасусу: Pred tobom je novi udžbenik za matematiku.
  - Прву реченицу у другом пасусу: U šestom razredu saznat ćeš da osim prirodnih brojeva i razlomaka postoje i druge vrste brojeva koji privlače pozornost još od davnina.
  - Трећу и четврту реченицу у другом пасусу: Pozabavit ćeš se trokutom i drugim likovima, mjerit ćeš površinu i primijeniti stečena znanja. Kada sve to povežeš i grafički prikažeš, postat ćeš pravi znalac.
  - У трећем пасусу: Podsjećamo te da je osim upoznavanja matematičkog znanja i vježbanja zadataka cilj rada u matematici i razvijanje tvojih misaonih sposobnosti , povezivanja, zaključivanja, odlučivanja, kombiniranja...
  - Прву и последњу реченицу у четвртном пасусу: Tijekom rada istražuj i surađuj s nastavnicima, roditeljima, prijateljicama i prijateljima.

Zato uživaj u svom radu i ne ispuštaj ovo blago!

- на страници након предговора треба исправити наслов у: Što je što u udžbeniku
- У садржају (Kazalu) у целини RACIONALNI BROJEVI – DRUGI DIO треба исправити наслов треће лекције у: Postotci, omjeri, razmjere (135. страна)
- на 8. страници у тексту под појмом Primjer 1. у трећем реду реч podacima треба исправити у: podacima
- на 9. страници у првој занимљивости другу реченицу треба исправити у: U osmoj knjizi djela *Devet knjiga o matematičkoj vještini*, nastaloj oko 200. godine prije Krista, pozitivni brojevi zapisivani su crnom, a negativni crvenom bojom.

У другој занимљивости иза бројева XII., XIII. и XVI. треба дописати тачку.

Треба исправити другу реченицу у првом пасусу занимљивости: Талијански математичар Leonardo Fibanacci писао је у свом djелу *Knjiga o abacima* (рачунању) о негативним бројевима.

- на 10. страници у 2. задатку под 3. цртицом почетак реченице треба исправити у:
  - након тога се гост на 4. кату сјетио да је...

У 4. задатку прву реченицу треба исправити у: Откриј правило записивања бројева и одреди још по пет цијелих бројева који настављају дани низ.

У 6. задатку прву реченицу треба исправити у: Напиши пет узастопних цијелих бројева тако да су:

У 7. задатку прву реч треба исправити у: Запиши...

У 10. задатку прву реч треба исправити у: Истражи...

- на 11. страници у занимљивостима треба дописати тачку иза датума у загради (1596. – 1650.)
- на 13. страници први пасус треба исправити у:

Jakov i Stjepan su krenuli svatko svojoj kući. Od crvenog stupića odmaknuli su se na suprotne strane za po dva stupića. Jakov nadesno (+2), a Stjepan nalijevo (-2).

- на 15. страници у 8. задатку треба исправити реч Unesite у трећем реду у Unesi, прву реч Predstavite у првој реченици испод табеле у Predstavi, а у другој реченици испод табеле реч Dovršite у Dovrši.

У 10. задатку прву реч Odredite у Odredi.

У 11. задатку прву реч Dopunite у Dopuni.

- на 16. страници у примеру 14. (Primjer 14.) у трећем реду реч zaključujete треба исправити у zaključuješ,

у примеру 15. (Primjer 15.) у трећем реду реч rodioka треба исправити у podjeljka.

- на 17. страници у последњој реченици у примеру 17. (Primjer 17.) речи Pročitajte, primjetite треба исправити у Pročitaj, primijeti

- на 18. страници у 4. задатку прву реченицу треба исправити у: Упиши знак <, > или = тако да добијеш тачну неједнакост.

У 6. и 7. задатку прву реч Odredite треба исправити у Odredi.

У 8. задатку прву реч у другој реченици Zaokružite треба исправити у Zaokruži.

- на 19. страници у рубрици за занимљивости иза броја VI. треба дописати тачку: U Indiji je od VI. stoljeća...
- на 20. страници у рубрици за занимљивости иза бројева VII., XII. треба дописати тачку: Indijski matematičari Brahmagupta (VII. stoljeće) i Bhaskara (XII. stoljeće) postavili su pravila računanja cijelim brojevima.
- на 22. страници у рубрици за занимљивости иза броја XVI. треба дописати тачку: Talijanski znanstvenik Girolamo Cardano formulirao je u XVI. stoljeću jednostavne zakonitosti...
- на 23. страници у последњој реченици реч броја треба исправити у бројева: Будући да је операција збрајања цијелих бројева асоцијативна, zgrade...
- на 24. страници у 4. задатку реч provjerite треба исправити у provjeri: Bez izračuna vrijednosti zbroja provjeri je li...
- на 25. страници у 5. задатку прву реч Popunite треба исправити у Popuni.
У 9. задатку прву реченицу треба исправити у: Napiši izraz i izračunaj njegovu vrijednost.
У 10. задатку прву реч Izračunajte треба исправити у Izračunaj.
У 11. задатку прву реч Napišite треба исправити у Napiši.
У 14 задатку прву реченицу треба исправити у: Zaokruži slovo ispred točnog iskaza.
- на 26. страници прву реч Izračunajte треба исправити у Izračunaj.
- на 27. страници прву реч у примеру 35. и 36. Izračunajte треба исправити у Izračunaj.
У примеру 37. у првој реченици реч odredite треба исправити у odredi.
- на 28. страници у 3. задатку прву реч Izračunajte треба исправити у Izračunaj.
У 4. задатку реч upišite треба исправити у upiši.
У 5. задатку реч Napišite треба исправити у Napiši, а реч izračunajte у izračunaj.
У 6. задатку реч upišite треба исправити у upiši, а реч dobijete у добијеш.
- на 30. страници у примеру 41. реченицу Izračunajte. треба исправити у Izračunaj.
У примеру 42. реч upišite треба исправити у upiši.
- на 31. страници у примеру 44. и 45. прву реч Izračunajte треба исправити у Izračunaj.

У задњем пасусу примера 44. прву реч у првој реченици Уоците треба исправити у Уоци, У трећој реченици речи Проčitajte и zabilježite треба исправити у Проčitaj и zabilježi.

- на 32. страници у примеру 46. реч упишите треба исправити у упиши.

У примеру 48. прву реч Упишите треба исправити у Упиши.

Прву реч у реченици изнад тврђења Имајте треба исправити у Имај.

- на 33. страници у примеру 50. реч упишите треба исправити у упиши.
- на 37. страници у примеру 57. реч упишите треба исправити у упиши.

У примеру 58. реченицу Израчунајте. треба исправити у Израчунај.

- на 39. страници прву реч у реченици Израчунајте треба исправити у Израчунај у примерима: 60., 61., 62. и 64.
- на 40. страници последњу реченицу треба исправити у: Je li i za koliko prihod u tom tjednu veći ili manji od očekivanog?
- на 48. страници у реченици испод првог новог појма задњу реч tvrđenje треба исправити у sljedeća tvrdnja

Реченицу изнад последња два тврђења треба исправити у:

Iz prethodnih tvrdnji slijedi da za jednakokrani trokut vrijede sljedeće tvrdnje:

- на 51. страници почетак реченице која следи након новог појма треба исправити у: Kako za svaki kut postoje dva sukuta, na slici...
- на 52. страници у рубрици за занимљивости реченицу треба исправити у: Starogrčki matematičar Pitagora (596. – 475. prije Krista) i njegovi učenici Pitagorejci prvi su dokazali tvrdnju o zbroju kutova u trokutu.
- на 57. страници почетак реченице у 3. задатку треба исправити у: Odredi mjere kutova trokuta čiji je...
- на 58. страници у реченици изнад теореме 8. (Poučak 8.) реч tvrđenje треба исправити у tvrdnja: Na temelju prethodnog primjera zaključujemo da vrijedi tvrdnja narednog poučka...

Текст из рубрике занимљивости треба исправити у:

Tales iz Mileta (625. – 548. p. k.) prvi je dokazao tvrdnju Poučka 8., ali na složeniji način. Dokaz koji je ovdje naveden izveo je Pappus iz Aleksandrije (290. – 350.).

- на 61. страници у рубрици за занимљивости задње две реченице треба исправити у: Načinima donošenja zaključaka bavili su se starogrčki filozofi Platon (427. – 347. p.k.). To je utjecalo na donošenje zaključaka u suvremenoj znanosti.

- на 67. страници у примеру 5. у задњој реченици прву реч Pronađite треба исправити у Pronađi.
- на 71. страници у реченици на левој страни странице између два уоквирена текста реч tvrđenja треба исправити у tvrdnje: Suprotni brojevi su jednako udaljeni od koordinatnog početka, te vrijede sljedeće tvrdnje.
- на 75. страници у 3. задатку предзадњу реч у реченици pravilo треба исправити у pravilno.
- на 82. страници у првој реченици у примеру 37. реч pogrešno треба исправити у pogrešno.
- на 83. страници на левој страни текста у реченици изнад тврђења речи sljedeće tvrđenje треба исправити у sljedeća tvrdnja: ...te vrijedi sljedeća tvrdnja.
- на 90. страници у 52. примеру у почетној реченици реч израчунајте треба исправити у израчунај.

У рубрици за додатни садржај у реченици реч dokažite треба исправити у dokaži.

- на 91. страници у 1. задатку прву реч Odredite треба исправити у Odredi.
У 4. задатку у почетној реченици реч израчунајте треба исправити у израчунај.
У 7. задатку прву реч Provjerite треба исправити у Provjeri.
- на 99. страници прву реч у тексту на жуто обојеној подлози Обе треба исправити у Objе
- на 105. страници у примеру 3. другу реченицу треба исправити у: Odredi veličine njihovih kutova i stranica.
- на 106. страници у примеру 4. прву реч Konstruirati треба исправити у Konstruiraj.
- на 108 страници у примеру 9. прву реч Konstruirati треба исправити у Konstruiraj.
- на 127. страници испод слике у рубрици за занимљивости треба исправити датуме у загради у: (1596. – 1650.)
- на 128. страници у примеру 4. прву реч у реченици Prikažite треба исправити у Prikaži.
- на 129. страници у примеру 6. и 7. прву реченицу треба исправити у: U prazno polje unesi udaljenost zadanih točaka.
- на 131. страници у 2. задатку под с) и d) прву реч Odredite треба исправити у Odredi.

У 3. задатку прву реч у реченици Prikazati треба исправити у Prikaži.

- У 5. задатку под а) и б) прву реч *Odredite* треба исправити у *Odredi*.
- на 135. страници у уводном тексту у првој реченици реч *poznajete* треба исправити у *poznaješ*.

У примеру 16. реч *unesite* треба исправити у *unesi*.

У примеру 18. прву реч *Napišite* треба исправити у *Napiši*.

- на 147. страници у 2. задатку под б) прву реч *Prikazati* треба исправити у *Prikaži*.
- У 3. задатку почетак реченице *Nacrtaj graf* треба исправити у *Nacrtaj grafikon*
- У 6. задатку реченицу под а) треба исправити у: а) *Koliko se suhих šljiva dobiva od jednog kilograma svježih?*

- на 165. страници у примеру 24., 25., 26., 27. прву реч *Konstruirajte* треба исправити у *Konstruiraj*
- на 166. страници у задацима 4, 5, 6, 14, 15, прву реч *Konstruirajte* треба исправити у *Konstruiraj*. У задацима 3 и 11 прву реч *Izračunajte* треба исправити у *Izračunaj*.
- на 168. страници у примеру 31. прву реч у реченици *Zaokružite* треба исправити у *Zaokruži*.
- на 177. страници у 11. и 12. задатку прву реч *Konstruirajte* треба исправити у *Konstruiraj*
- на 179. страници у 4. задатку прву реченицу треба исправити у: *Koja od danih tvrdnji je tačna?*
- на 183. страници у примеру 7. другу реченицу треба исправити у: *Koliko će boje biti potrošeno za bojenje zida oblika pravokutnika čija je širina 5m i visina 3m, pri istim uvjetima bojenja?*

У решењу(Решење) другу реченицу треба исправити у: *Označimo s x potrebnu količinu boje za bojenje.*

У 2. задатку прву реч *Odredite* треба исправити у *Odredi*.

У 5. задатку прву реч *Izračunajte* треба исправити у *Izračunaj*.

- на 193. страници у 4. задатку прву реч *Izračunajte* треба исправити у *Izračunaj*.
- на 195. страници у уоквиреном тексту на дну странице у предзадњем реду треба ставити тачку иза бројева XVIII. и XIX.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси томе да градиво буде разумљиво ученицима којима је намењено.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси томе да градиво буде разумљиво ученицима којима је намењено.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.